

Handläggare
Malin Wadeborn
Telefon: 08-508 09 270

Till
Norrmalm stadsdelsnämnd
2017-03-23

Vegetariska alternativ och halvering av animaliska proteinkällor i nämndens verksamheter

– svar medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Medborgarförslaget besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
Stadsdelsdirektör

Johanna Hult
Avdelningschef

Susanna Halldin
Avdelningschef

Sammanfattning

Förslagsställaren anser att nämndens verksamheter bör erbjuda mer växtbaserad mat, alltid erbjuda vegetariska alternativ samt halvera köttkonsumtionen under 2017 jämfört med 2015.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är viktigt att bidra till en hållbar utveckling och att erbjuda vegetariska alternativ till de brukare som finns inom nämndens verksamheter.

De krav som ställs i medborgarförslaget går dock emot nämndens skyldighet att värna om självbestämmande och inflytande för de personer som berörs av socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade då förslaget är allt för ingripande i personernas vardag.

Bakgrund

Ett medborgarförslag har inkommit till Norrmalms stadsdelsnämnd gällande ökad vegetarisk mat i nämndens verksamheter. Förslagsställaren anser att nämndens verksamheter bör övergå till att erbjuda mer växtbaserad mat, alltid erbjuda vegetariska alternativ samt halvera köttkonsumtionen under 2017 jämfört med 2015.

Ärendet

Medborgarförslaget handlar om att förbättrandet av matvanor inte endast är ett individuellt ställningstagande utan även en fråga på samhällsnivå. Förslagsställaren anser att Norrmalms stadsdelsnämnd ska ge förvaltningen i uppdrag att minska konsumtionen av kött inom de verksamheter som nämnden ansvarar för.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskole-och fritidsavdelningen och äldre- och socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen vill tacka för det inkomna medborgarförslaget. Goda matvanor är en förutsättning för en positiv hälsoutveckling och hållbara matvanor och livsmedelsval är viktiga ur miljö- och klimatsynpunkt. För att bidra till en hållbar utveckling följer nämnden Stockholms stads miljöprogram 2016-2019 där ett av delmålen är krav vid upphandling av måltider och måltidsverksamheter i stadens verksamheter samt öka utbudet av vegetariska livsmedel.

Förskola

Vårdnadshavare har det grundläggande ansvaret för att barnen får bra matvanor och näringsrik mat. Då de flesta barn äter många måltider i förskolan påverkar även andra vuxna deras matvanor. Förskolan ska se till att barnen får näringsriktig kost och grundläggande kunskaper om kopplingen mellan mat och hälsa. Måltiden utgör en naturlig pedagogisk situation där måltidstraditioner spelar en viktig roll som kulturbärare. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Hållbara matvanor och livsmedelsval är viktiga ur miljö- och klimatsynpunkt.

Sammansättningen av kosten inom nämndens förskolor varierar i allmänhet från måltid till måltid och från dag till dag i enlighet med Livsmedelsverkets rekommendationer. Kökspersonal vid respektive

förskoleenhet har själv frihet att planera matsedel utifrån dessa rekommendationer. Vegetarisk kost till barn kräver kunskap om mat och näringsämnen. Det är viktigt att ersätta de animaliska livsmedlen med näringsrika vegetariska livsmedel. Om ägg, mjölk eller fisk ingår är det lättare att tillgodose barnets behov av energi och näring. Alla förskolor serverar vegetarisk mat minst en dag i veckan och två dagar i vecka serveras fisk. Vårdnadshavare som anmält att deras barn ska serveras vegetarisk mat varje dag erbjuds detta. Under året kommer personal inom förskolans kök få möjlighet att öka kunskapen ytterligare om vegetarisk kost och matlagning, föreläsare bjuds in för att utbilda och inspirera.

Dygnet runt verksamheter som omfattas av SoL (socialtjänstlagen) eller LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)

Socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade bygger på rätten till självbestämmande och inflytande. Gruppen lever i vissa fall stora delar av sina liv i särskilda boenden och ska ha samma möjlighet som andra att utforma sina liv.

Äldre personer har gjort egna val hela livet och vill fortsätta påverka sin vardag trots att de är beroende av andra. En viktig del i vardagen är att få äta den mat man tycker om och längtar efter. Detta är en viktig aspekt då det finns många sköra äldre som lider av undernäring, på grund av andra bakomliggande sjukdomar eller annat som påverkar lusten att äta. Mat och måltider inom nämndens verksamheter för äldreomsorg utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och Livsmedelsverkets samt Nordiska näringsrekommendationer. Staden har även en kostpolicy som alla verksamheter inom äldreomsorgen ska följa. I nämndens krav vid upphandling av äldreomsorg framhålls att matsedeln ska vara variationsrik och minst två olika varmrätter ska finnas att välja på både till lunch och middag, varav det ska finnas ett vegetariskt alternativ. Maten anpassas efter den äldres önskemål utifrån kulturell, etnisk, religiös eller etisk bakgrund.

Även nämndens gruppboendestäder inom SoL och LSS följer Livsmedelsverkets rekommendationer. I dessa verksamheter är personalen ett stöd till de boende, då de kan ha svårt att själva välja en allsidig och näringsrik kost.

Där kan personalen inspirera och vägleda den boende inför måltiderna. Livsmedelsverket betonar att det ska ske med respekt för den boendes självbestämmanderätt.

Förvaltningen anser att det är viktigt att bidra till en hållbar utveckling och att erbjuda vegetariska alternativ till de brukare som finns inom nämndens verksamheter. Inom verksamheterna finns möjlighet att välja vegetarisk kost om man önskar det.

Förvaltningen vill framhålla att de krav som ställs i medborgarförslaget dock går emot nämndens skyldighet att värna om självbestämmande och inflytande för de personer som berörs av socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade då förslaget är allt för ingripande i personernas vardag.

Bilaga

Medborgarförslag